

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

ПОЛЯТИКІНА ЛАРИСА ІВАНІВНА

к.е.н., доцент,

КОЛДОВСЬКА ІРИНА СЕРГІЇВНА

магістр

*Сумський Національний
Аграрний Університет*

м. Суми, Україна

Облік є одним із найголовніших засобів отримання інформації і основою національного управління. В умовах жорсткої конкуренції між підприємствами більше шансів на перемогу має той, хто в будь-який момент може чітко уявити, яка продукція має найбільший попит, які товари є на складі і в якому обсязі слід здійснювати подальше їх виробництво або придбання. Ефективне вирішення цих питань при великому обсязі інформації не можливе без використання комп'ютерних систем автоматизації бухгалтерського обліку. При автоматизації обліку підприємств розрізняють інформаційні комп'ютерні системи, призначені для автоматизації ведення бухгалтерського обліку і системи, як призначені для виконання облікових робіт, пов'язаних з оперативним обліком виробництва.

Пропонуємо розглянути визначення витрат різними вченими-економістами, які спеціалізуються на науковій проблематиці з організацією виробництва та надання послуг. Якщо підприємство функціонує у звичайному режимі, воно зобов'язане здійснювати потрібні для нього витрати підприємств. Витрати представляють собою, важливі чинники, що забезпечує організацію виробництва та надання послуг. Якщо підприємство функціонує у робочому режимі, воно зобов'язане здійснювати необхідні для нього витрати.

Так, Л. Г. Мельник та О. І. Корінцева вважають, що “витрати” – це прямі і непрямі, фактичні і можливі виплати або упущена вигода, необхідні

для того, щоб залучити й отримати ресурси в межах даного напрямку [1, с. 412].

Доцент В.Г. Козак вважає, що «витрати підприємства – одна з важливих категорій управлінського обліку та якісної оцінки діяльності підприємства. Для управління менеджерам необхідні не просто витрати, а інформація про витрати на будь-що (продукт, або його партію, послуги і т.д.) [2, с. 130].

Витрати, що несе підприємство в процесі діяльності, можна розділити на дві категорії: - зовнішні (або явні), і внутрішні (неявні), для позначення яких при перекладі з англійської часто використовують термін “імпліцитні” витрати і які характеризують упущену вигоду альтернативних варіантів.[3, с. 150]

Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками). Для забезпечення обліку витрат підприємства в рамках розподілу їх між господарськими процесами, виробництва та видами продукції Планом рахунків передбачено рахунки класів 8 і 9 класу. Підприємство виходячи із специфіки своєї господарської діяльності вибирає ту сукупність рахунків і закріплює прийняте рішення наказом про облікову політику. Залежно від напрямку статутної діяльності, підприємства дуже відрізняються одна від одної за технологічним процесом, за організаційною структурою, за взаємозв'язками з партнерами та контрагентами, а також за взаємозалежністю між окремими структурними підрозділами всередині себе.

Під терміном носіїв витрат слід розуміти продукцію підприємства (включаючи роботи та послуги), яка в той чи інший момент може перебувати на різних до реалізаційних стадіях, починаючи від стадії придбання запасів, призначених для її випуску.

За цільовим спрямуванням витрати підприємства можна умовно поділити на: основні витрати; витрати на обслуговування; витрати на управління.

Процедура бухгалтерського обліку використання матеріалів залежить від характеру виробництва, порядку подання матеріалів на робочі місця та інших умов, створеного на конкретному підприємстві.

Підставою для віднесення певних сум на рахунки витрат є первинні документи: вимоги, лімітна-забірні карти, акти списання матеріалів, акти приймання робіт, наряди на виконання робіт, розрахунково-платіжні відомості. На підставі даних цих документів складаються роздробні таблиці розподілу витрат матеріалів, поворотних відходів, заробітної плати і інших елементів, що становлять собівартість певних видів продукції.

Метою планування й обліку витрат, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, робіт і послуг, групують за статтями калькуляції. Це дозволяє формувати виробничу і повну собівартість продукції. Витрати за статтями калькуляції за своїм складом ширші за елементи, оскільки враховують характер і структуру виробництва, створюючи базу для економічного аналізу та визначення ціни.

З метою бухгалтерського обліку, аналізу та планування витрати підприємства об'єднуються в однорідні групи за різними ознаками. Загалом витрати групуються та обліковуються за видами, місцями виникнення та носіями витрат, виходячи з діяльності підприємства.

Отже, витратами доцільно називати повністю або частково використані у процесі господарсько - фінансової діяльності підприємства запаси, необоротні активи, трудові й інтелектуальні ресурси, а також зменшення (погашення) зобов'язань підприємства перед бюджетом, кредиторами й іншими юридичними та фізичними особами. Усі витрати підприємства згідно

з П(с)БО № 16 “Витрати”, поділяються на виробничі, операційні та інші витрати діяльності

Нами було розглянуто методологічні засади формування в бух обліку інформації про витрати підприємства та розкриття її в фінансовій звітності викладені в П(С)БО 16 "Витрати ". Метою цього Стандарту є визначення облікового підходу до основних засобів, щоб користувачі фінансової звітності могли розуміти інформацію про інвестиції суб'єкта господарювання в його основні засоби та зміни в таких інвестиціях. Основні питання обліку основних засобів - це визнання активів, визначення їхньої балансової вартості та амортизаційних відрахувань, а також збитків від зменшення корисності, які слід визнавати у зв'язку з ними .

Витрати на підготовку й освоєння виробництва, пов'язані з обробкою нових видів виробів, їх підготовкою до промислового виробництва, і з розробкою нових технологічних процесів. Вони спочатку обліковуються в складі витрат майбутніх періодів, а потім поступово списуються на собівартість продукції виходячи з планового терміну їх повного відшкодування й планованого обсягу випуску продукції в цей період.

Література:

1. Мельник, Л.Г. Економіка підприємства. Конспект лекцій: навч. посібник / Л.Г. Мельник, О.І. Корінцева – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2014. – 412 с.
2. В. Г. Козак. Зб. матеріалів ІУ Міжнар. наук. – практ. конф., 26-27 листоп. 2009 р., м. Київ. – К.: МІБО КНЕУ, 2009. – С. 129-131.
3. Олійник, О.В. Класифікація витрат підприємства / О.В. Олійник // Вісник ЖІТІ. – 2001. - № 14. – С. 146-152.
4. Національне положення стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16).